

Hodnocení rizik poškození zdraví hlukem

Jako riziko je označována možnost, že rozhodnutí uskutečnit určitou činnost (včetně rozhodnutí pro nečinnost) povede ke škodě nebo jinému nežádoucímu výsledku. Riziko je tedy neoddělitelnou součástí rozhodnutí. Tento význam slova riziko by neměl být zaměňován s "obecným" významem ve smyslu nebezpečí či ohrožení. Riziko vede k pocitu ohrožení až po překročení určité individuální míry přijatelnosti rizika.

Každá lidská činnost je zdrojem rizik jak pro člověka, tak i pro životní prostředí. S rostoucím počtem činností se zvyšuje i celkové riziko z nich plynoucí a toto riziko se může stát neúnosným. Je tedy nutné přijímat opatření, která sníží rizika na přijatelnou míru [7]. Odborným podkladem pro rozhodování o těchto opatřeních je proces "hodnocení zdravotních rizik" (Health Risk Assessment - HRA). Jde o metodický postup vypracovaných americkou Agenturou pro ochranu životního prostředí (US EPA) s cílem zlepšit rozhodovací schopnosti vědců, politiků a dalších činitelů při identifikaci, hodnocení, řízení a snižování rizik spojených s lidskými aktivitami [3]. Metodika hodnocení zdravotních rizik zaujímá v současné době důležité místo v ochraně veřejného zdraví. Je používána nejen pro formulaci odborných stanovisek, ale i jako podklad pro správní rozhodnutí.

Jednou z metod hodnocení rizik je i hodnocení zátěže nemocemi z životního prostředí "environmental burden of disease" (EBD). Pomocí této metodiky byla v EU zjištěna zátěž nemocemi z hluku v životním prostředí. Minimálně 1 milion let prožitých ve zdraví je ztraceno každý rok v důsledku zátěže hlukem. Většinu zátěže představuje rušení spánku a obtěžování spojené s dopravním hlukem [10][5].

Literatura:

- [1] Babisch W. The noise/stress concept, risk assessment and research needs. *Noise Health*. 2002; 4:1- 11.
- [2] Berglund B., Lindvall T., Schwela D.H. Guidelines for community noise. WHO. 1999
- [3] Cohrssen J. J., Covello V. T.: Risk Analysis a Guide to Principles and Methods for Analyzing Health and Environmental Risks, Unites States Council on Environmental Quality, Executive Office of the President, 1989
- [4] ČSN ISO 1999:2013 Akustika - Odhad ztráty sluchu vlivem hluku. ÚNMZ. 2014
- [5] EEA. Good practice guide on noise exposure and potential health effect. Copenhagen: European Environment Agency. 2010
- [6] Havránek J. a kolektiv: Hluk a zdraví. Praha: Avicenum; 1990.
- [7] Provazník K., Cikrt M., Komárek L. a kolektiv: Manuál prevence v lékařské praxi VII Základy hodnocení zdravotních rizik, Státní zdravotní ústav Praha: Nakladatelství Fortuna, 2000, ISBN 80-7071-161-2
- [8] SCENIHR. Potential health risks of exposure to noise from personal music players and mobile phones

including a music playing function. European Commission - Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks. 2008

[9] Valešová K. Škodlivý vliv hluku na lidský organismus. *Praktický lékař*. 2006; 86 - 6: 310 - 311.

[10] WHO: Burden of disease from environmental noise: Quantification of healthy life years lost in Europe: WHO Regional Office for Europe; 2011

[11] WHO. Environmental Noise Guidelines for the European Region. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe. 2018

[12] WHO. Night Noise Guidelines for Europe. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe. 2009

[13] WHO. Preamble to the Constitution of the World Health Organization. New York: WHO:1946